

Laga Newsflash

Inwerkingtreding Europese verordeningen inzake huwelijksvermogensstelsels en vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen

Na de inwerkingtreding van de Europese Erfrechtverordening op 17 augustus 2012, is het nu eindelijk de beurt aan de Europese verordeningen inzake huwelijksvermogensstelsels (Verordening 2016/1103, hierna 'Huwelijksvermogensrechtverordening' genoemd) en vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen (Verordening 2016/1104, hierna 'Partnerschapsvermogensrechtverordening' genoemd). Net zoals de Europese Erfrechtverordening, zorgen deze verordeningen voor rechtszekerheid en harmonisatie op vlak van bevoegdheid, het toepasselijke recht en de uitwerking van akten en beslissingen.

We staan hierna even stil bij de belangrijkste aspecten van de Huwelijksvermogensrecht- en Partnerschapsvermogensverordening, dewelke zullen worden toegepast in achttien lidstaten van de Europese Unie (België, Bulgarije, Cyprus, Tsjechië, Duitsland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Kroatië, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Slovenië, Finland en Zweden).

Toepassingsgebied

De Verordeningen zijn op 29 januari 2019 in werking getreden, en gelden in principe slechts voor koppels die na deze datum in het huwelijksbootje stappen of hun partnerschap laten registreren. Koppels die voordien huwden of hun partnerschap lieten registreren, vallen buiten het toepassingsgebied, tenzij zij na deze datum kiezen voor een ander huwelijksregime of een andere wijze van geregistreerd samenwonen. De regels inzake de aanduiding van het toepasselijk recht gelden evenwel ook voor de voorheen

gehuwden of geregistreerde partners, die na de inwerkingtreding van de Verordeningen een rechtskeuze doen. Voor de echtgenoten en geregistreerde partners die niet in het toepassingsgebied van de Verordeningen zijn begrepen, blijft het oude nationale IPR relevant. Met het oog op rechtszekerheid kan een rechtskeuze aangewezen zijn.

De Verordeningen hebben betrekking op de vermogensrechtelijke gevolgen van het huwelijk, en de vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen. Het nationale IPR van de lidstaten bepaalt zelf of er een geldig huwelijk is. Enkel als er volgens het nationale IPR een geldig huwelijk is, is de Verordening van toepassing. Dat kan in de praktijk een aandachtspunt zijn voor een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht. De Partnerschapsvermogensrechtverordening omschrijft daarentegen wel wat onder een 'geregistreerd partnerschap' moet worden verstaan. Het betreft de regeling inzake het samenleven van twee personen die bij wet is vastgesteld, waarvan registratie bij dezelfde wet verplicht is, en die voldoet aan de bij die wet voor zijn totstandkoming vastgestelde vormvereisten. Feitelijk samenwonenden vallen aldus buiten het toepassingsgebied van de harmonisatiemaatregelen.

Bevoegdheid

De Europese wetgever zet met deze verordeningen de puntjes op de i wat betreft de afwikkeling van "internationale" nalatenschappen in Europa op het vlak van de bevoegdheid. De afwikkeling van een nalatenschap is immers onlosmakelijk verbonden met de afwikkeling van het relatie- en huwelijksvermogen, dat de afwikkeling van de nalatenschap voorafgaat en mede de omvang van de nalatenschap bepaalt.

Indien de ontbinding van het relatie- of huwelijksvermogen het gevolg is van een overlijden, wordt aansluiting gezocht bij de Erfrechtverordening. Het gerecht van de lidstaat dat overeenkomstig de Erfrechtverordening gevat is om uitspraak te doen over de afwikkeling van de nalatenschap, zal eveneens bevoegd zijn voor de afwikkeling van het relatie- of huwelijksvermogen.

Wordt de ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel veroorzaakt door een echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk, dan verwijst de Huwelijksvermogensrechtverordening de partijen naar de rechter die bevoegd is op grond van de Brussel IIbis Verordening. Dit impliceert dat de voor de echtscheiding (of voornoemde gelijkaardige situaties) aangezochte rechter eveneens bevoegd is om uitspraak te doen over de afwikkeling van het huwelijksvermogensstelsel, doch evenwel enkel indien de partijen hiermee akkoord zijn. In geval van akkoord tussen geregistreerde (ex-) partners geldt voor hen een analoge regeling: het gerecht van de lidstaat dat werd aangezocht met betrekking tot de ontbinding of nietigverklaring van het geregistreerd partnerschap is eveneens bevoegd zich uit te spreken over de vermogensrechtelijke gevolgen daarvan. Ook op dit punt is er dus harmonisatie.

In alle andere gevallen, zoals bijvoorbeeld de vordering tot nietigverklaring van een bestuurshandeling door een

echtgenoot, kunnen partijen in beginsel een forumkeuze maken. Als de echtgenoten daarover geen akkoord bereiken, dan voorziet de Verordening in een cascaderегeling.

Toepasselijk recht

De partijen kunnen een keuze maken omtrent het toepasselijke recht. (Toekomstige) echtgenoten hebben de keuze tussen het recht van de gewone verblijfplaats van een of van beide echtgenoten en het recht waarvan een van hen de nationaliteit heeft, telkens ten tijde van de rechtskeuze. Een Spaans-Portugees echtpaar waarvan de ene echtgenoot gewoonlijk verblijft in Spanje en de andere in Frankrijk heeft aldus drie keuzemogelijkheden. Geregistreeerde partners hebben daarenboven nog een extra keuzemogelijkheid: zij kunnen ook opteren voor het recht van de staat waar hun geregistreerd partnerschap tot stand is gebracht. De gedane rechtskeuze kan tijdens het huwelijk of de samenwoning nog worden gewijzigd.

Bij afwezigheid van rechtskeuze voorziet de Huwelijksvermogensrechtverordening in een cascadesysteem, met als hoofdregel dat het recht van de eerste gewone gemeenschappelijke verblijfplaats na de huwelijkssluiting van toepassing is. Op verzoek van een echtgenoot kan de bevoegde rechter evenwel beslissen om uitzonderlijk toch het recht van een andere staat toe te passen, indien de echtgenoten hun laatste gemeenschappelijke verblijfplaats in die staat hebben gehad gedurende een beduidend langere tijd én indien ze hun vermogen hebben gepland volgens dat recht. De Partnerschapsvermogensrechtverordening bevat geen cascaderегeling in geval van afwezigheid van rechtskeuze. Het recht van de staat waar het geregistreeerde partnerschap tot stand is gebracht is van toepassing, maar er wordt evenwel voorzien in een uitzondering die analoog is aan de uitzondering opgenomen in de Huwelijksvermogensrechtverordening.

Het toepasselijke recht regelt onder meer de classificatie van de vermogens, de aansprakelijkheid van de ene voor de verplichtingen en schulden van de andere, de vereffening en verdeling, schenkingen tussen echtgenoten, etc. Het door de Verordening aangewezen recht is van toepassing, zelfs als dit het recht is van een land dat niet gebonden is door de Verordening. In elk geval kan de bevoegde rechter het aangewezen recht opzijshuiven, indien de toepassing ervan kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde van het recht van diens land.

Erkenning en tenuitvoerlegging van akten en beslissingen

Een door een gerecht van een lidstaat gegeven beslissing wordt in de andere lidstaten erkend zonder dat daartoe een procedure is vereist. De erkenning kan slechts op grond van een beperkt aantal redenen worden geweigerd, waarbij noch de bevoegdheid van het oorspronkelijke gerecht noch de inhoud van de beslissing het voorwerp van controle vormen. Een beslissing is uitvoerbaar in een andere lidstaat mits zij daar volgens de voorgeschreven procedure uitvoerbaar wordt verklaard.

Een in een lidstaat opgestelde authentieke akte behoudt in beginsel haar bewijskracht in de andere lidstaten, doch de echtheid en de inhoud ervan kunnen wel worden betwist. Authentieke akten zijn, net als beslissingen, uitvoerbaar in een andere lidstaat mits uitvoerbaarverklaring.

Tot slot bepalen de Verordeningen dat er geen enkele legalisatie of soortgelijke formaliteit (zoals een apostille) mag worden gevraagd voor documenten die in het kader van deze Verordeningen in een lidstaat zijn afgeleverd.

Greenille by Laga, Tel: + 32 2 738 06 50, E-mail: greenille@laga.be

Laga
Gateway building
Luchthaven Nationaal 1J
1930 Zaventem
Belgium

A top legal practice in Belgium, Laga is a full service business law firm, highly recommended by the most authoritative legal guides. Laga comprises approximately 140 qualified lawyers, based in Brussels (Zaventem and Watermael-Boitsfort), Antwerp, Ghent and Kortrijk. Laga offers expert advice in the fields of banking & finance, commercial, corporate/M&A, employment, IT/IP, public/administrative, insolvency and reorganisations, real estate, tax law, tax and legal services for high-net-worth families and individuals (Greenille by Laga), and litigation. Where appropriate to ensure a seamless and comprehensive high-quality service, Laga lawyers work closely with financial, assurance and advisory, tax and consulting specialists, and with select EU and US law firms.

Laga provides thorough and practical solutions tailored to the needs of clients ranging from multinational companies, national large and medium-sized enterprises, financial institutions, and private clients to government bodies.

More information: www.laga.be

© 2019, Laga, Belgium - The content and layout of this communication are the copyright of the law firm Laga or its contributors, and are protected under copyright and other relevant and intellectual property rights laws and regulations. No reproduction in any form or through any medium is allowed without the explicit consent of Laga or its contributors.

[Subscribe](#) | [Unsubscribe](#)